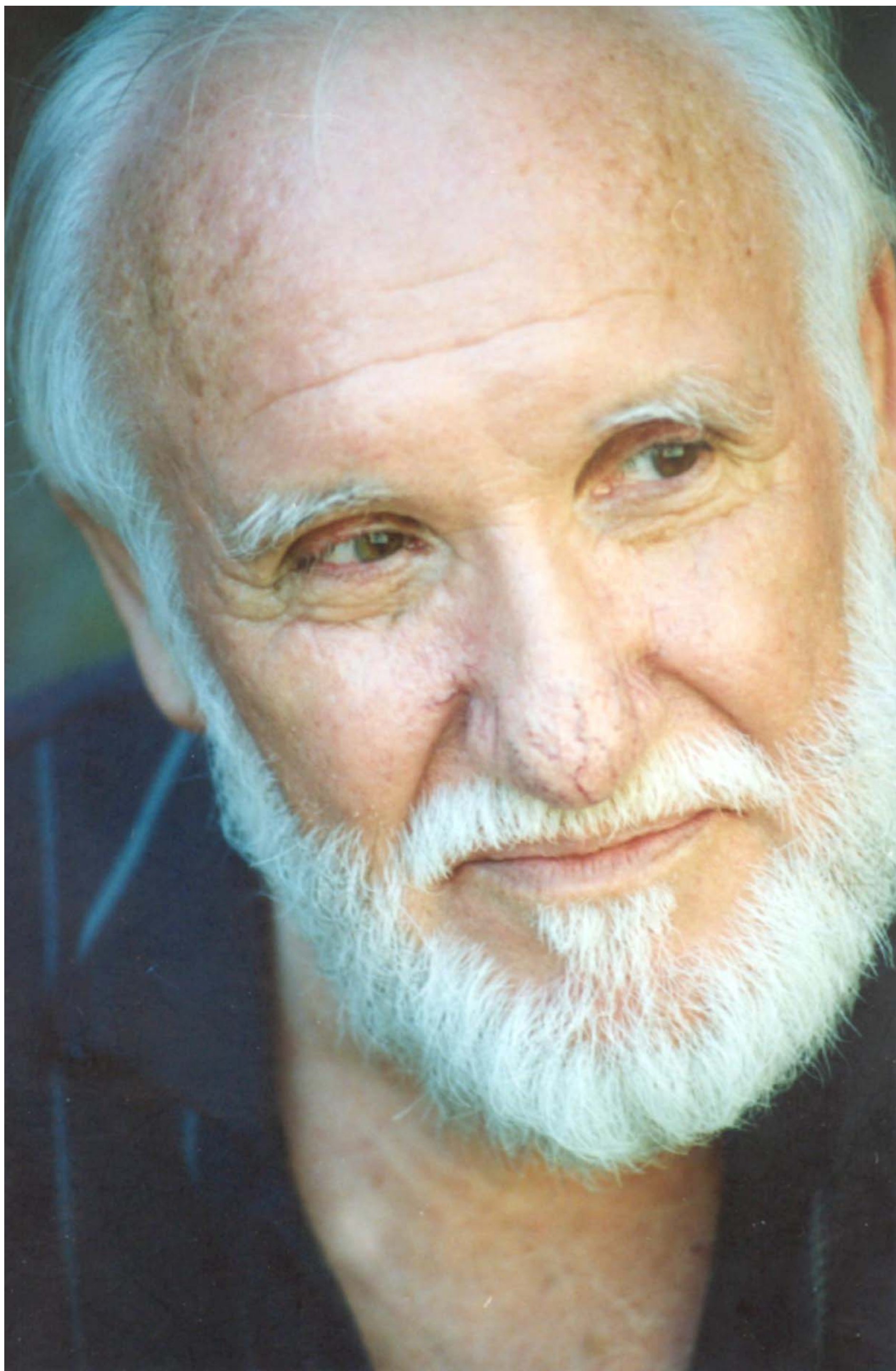

DÍA DAS LETRAS GALEGAS
17 DE MAIO DE 2010

UXÍO NOVONVEYRA

UXÍO NOVONEYRA

Uxío Novoneyra, fillo de labregos, naceu o 19 de xaneiro de 1930 na pequena aldea de Parada de Moreda, en plenas montañas do Courel, en Lugo.

Estudou o bacharelato na cidade de Lugo e posteriormente trasladouse a Madrid para comezar a carreira de Filosofía e Letras. E é nesta cidade onde publica os seus primeiros poemas, na revista universitaria Bengala. Estes primeiros poemas están escritos en castelán.

No ano 1952 volta a Galicia e entra en contacto con diferentes intelectuais galegos de Santiago de Compostela: Ramón Piñeiro, Otero Pedrayo, Manuel María... o que o leva a tomar conciencia galeguista e a escribir, xa a partir de entón, exclusivamente en idioma galego.

Uxío nunha foto de cando estudaba no Instituto de Lugo.

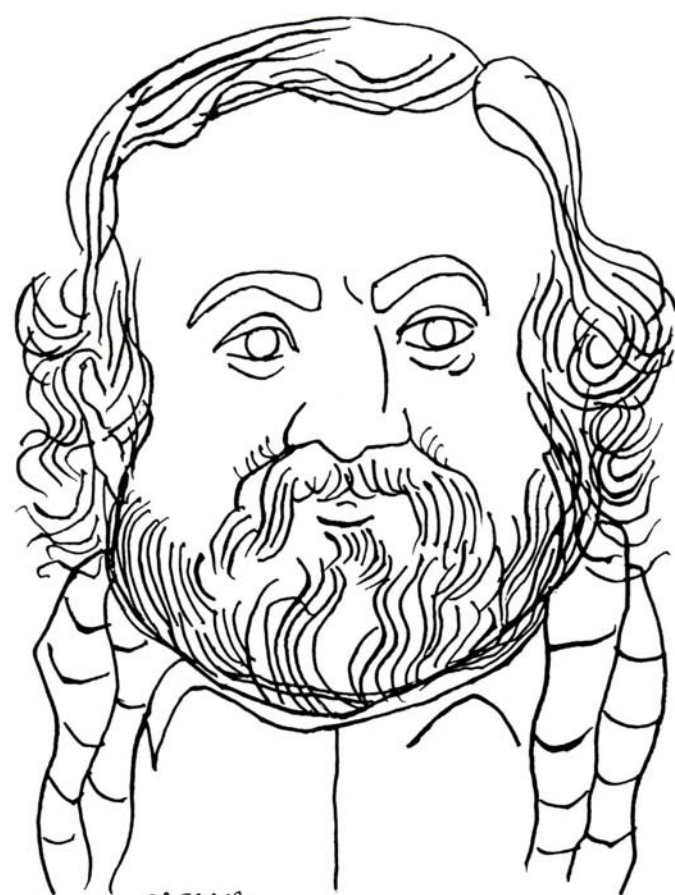

Uxío Novoneyra cos seus pais na casa familiar de Parada de Moreda.

UXÍO NOVONEYRA

Casou en 1973 con Elva Rei, á que coñeceu durante a súa estadía en Lugo, e coa que tivo tres fillos: Branca-Petra, Uxío e Arturo.

Durante un tempo vive entre Lugo e O Courel ata que se establece definitivamente, dez anos máis tarde, en Santiago de Compostela. É nesta cidade onde é elixido Presidente da Asociación de Escritores en Lingua Galega, cargo que vai exercer ata a súa morte durante dezasete anos consecutivos.

Uxío Novoneyra, nunha caricatura realizada por Luís Seoane

Nun recital poético no ano 1997

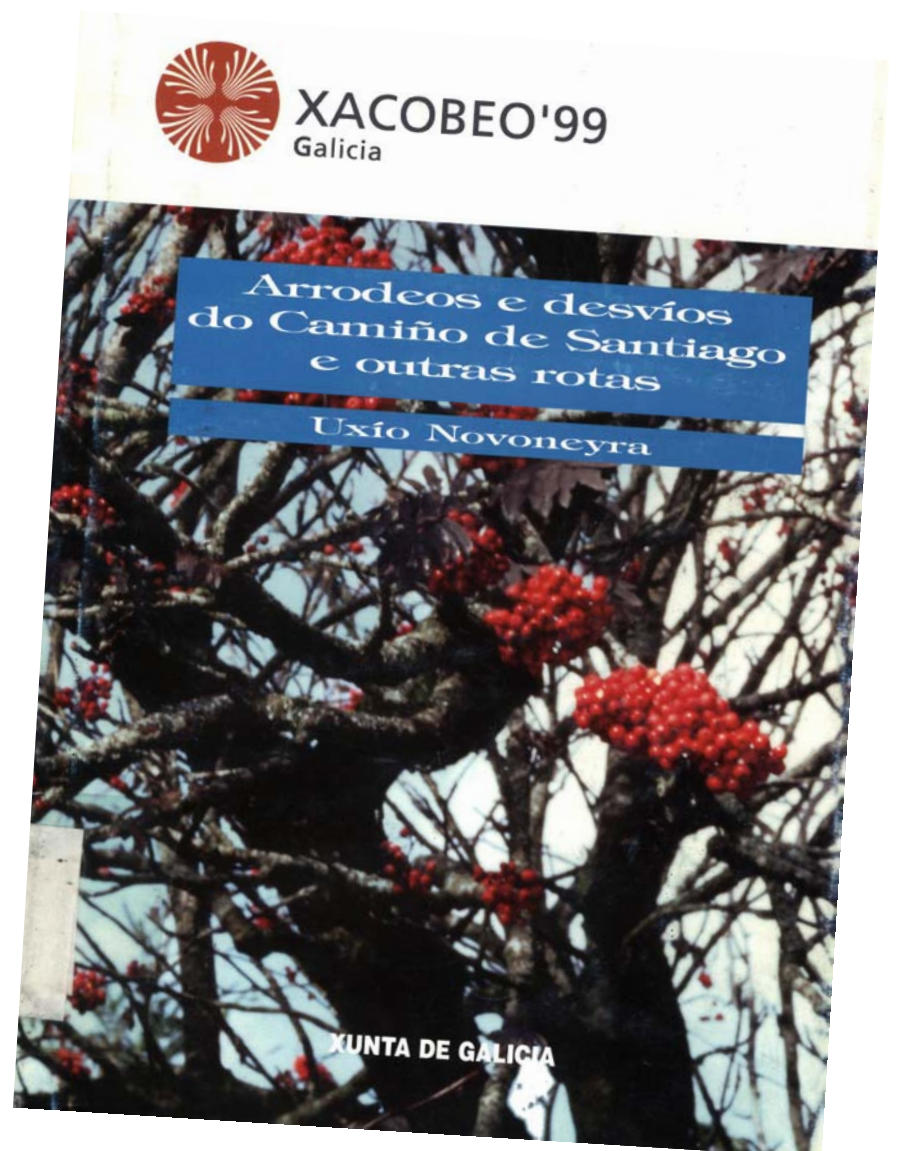
UXÍO NOVONEYRA

Uxío é autor de numerosos libros de poemas: «*Muller pra lonxe*», «*Do Courel a Compostela*», «*Poemas caligráficos*»..., sendo o máis coñecido e máis representativo da súa obra o o qu eleva por título «*Os eidos*», nos que recompila toda a súa poesía relacionada co Courel.

Escribiu tamén tres contos para os máis pequenos: «*Gorgorín e Cabezón*», «*Ilda, o lobo, o corzo e o xabarín*» e «*O cubil do xabarín*».

Faleceu en Santiago de Compostela un 30 de outubro de 1999.

Este ano 2010 a Real Academia Galega adícalle o 17 de maio, Día das Letras Galegas, como recoñecemento ao seu traballo a prol da lingua e a cultura galega.

Plantando un carballo, con E de escritor, acompañado de Manuel María, Saleta Goi, Cesáreo Sánchez,...

*Uxío Novoneyra, á esquerda, co seu amigo o poeta Manuel María.
Santiago de Compostela, 1998.*

Uxío Novoneyra, terceiro pola esquerda, nun Congreso de Poesía Galega en Vilagarcía de Arousa, Pontevedra.

FIANDEIRA NAMORADA

FIANDEIRA namorada
que fías detralo lume
cos ollos postos nas chamas
roxiñas brancas i azules.

Fiandeiriña que fías
nas noites do longo inverno
as liñas máis delgadiñas
co fío do pensamento.

Cai a neve quedo fóra
riba dos teitos calada
mentres ti fías e soñas
nunha cousiña lonxana...

-FIANDEIRIÑA delgada
sempre metida a fiar
sempre a fiar e soñar
para logo non ser nada.

-Para logo non ser nada
eso inda está por ver
e pois cas frebas do liño
ó torcelas de camiño
algo se ha de prender.

-Algo se ha de prender
i afé que tiñas razón
que eu estábache mirando
sin deñar que encantenón
íbame indo namorado.

Campesina, de Luís Seoane

FONTIÑA DO CARABEL!

FONTIÑA do Carabel!
Auga branca
nacida ó pé dunha faia
ten que ter bon beber.

-Toma
pon de calexa esta folla.
Aséntaa ben no buraco
e préndea cunha pedra.

Qué fontíña máis pequena!
Sécase dun sorbato.

Fontiña do Carabel!
que das xusto
o que un pode beber!

Uxío Novoneyra

Novoneyra, no Courel, en agosto de 1996.

CANTA O CUCO CALA E CANTA

CANTA o cuco cala e canta
dos castiñeiros do val.
Pasa o tempo e non di nada
e volta o cuco a cantar.

Uxío Novoneyra

SOBOR DAS BARCAS

*Sobor das barcas:
as mulleres o viño
as viandas*

Sobor das barcas:
as mulleres, o viño,
as viandas

as ondas...

Uxío Novoneyra

as ondas...

LENDA DE ALFONSO II

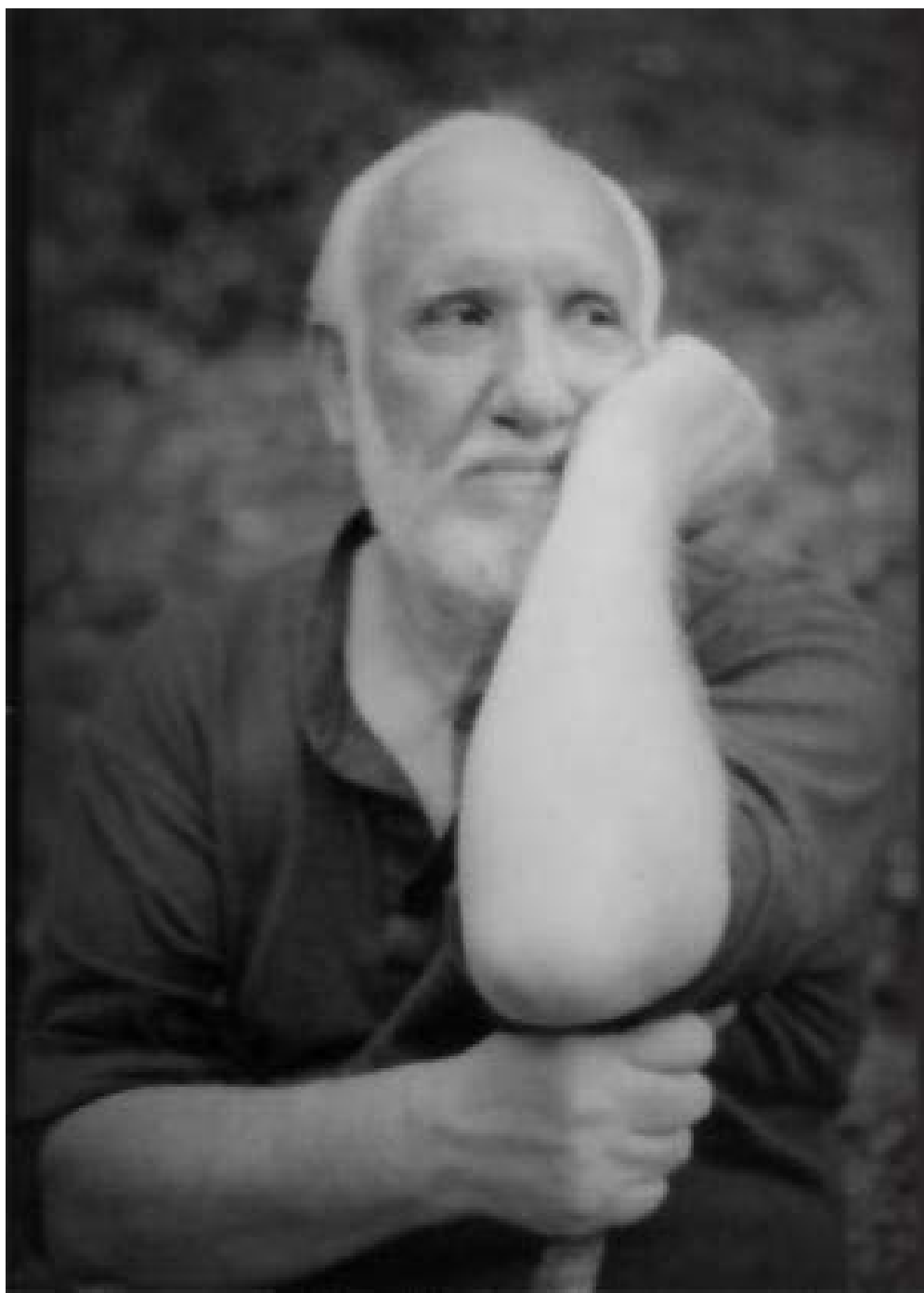
ERAN seis os cavaleiros
seis os cavaleiros seis
os pares entre primeiros
os que cambian os reis.

De Mogoxe a Sobredo
por Mercurín a Seceda
e pola rota segreda
para as Asturias de Oviedo.

Eran seis os cavaleiros
seis os cavaleiros seis
os pares entre primeiros
os que cambian os reis.

Posto en morada escondida
en terra tan arredada
¿cómo a súa estada?
¿cando a súa partida?

Sen escolta n-escudeiros
polo Courel só-os seis.

Nunha foto de 1996, Uxío posa como os vellos pastores do Courel.

Uxío Navarrete

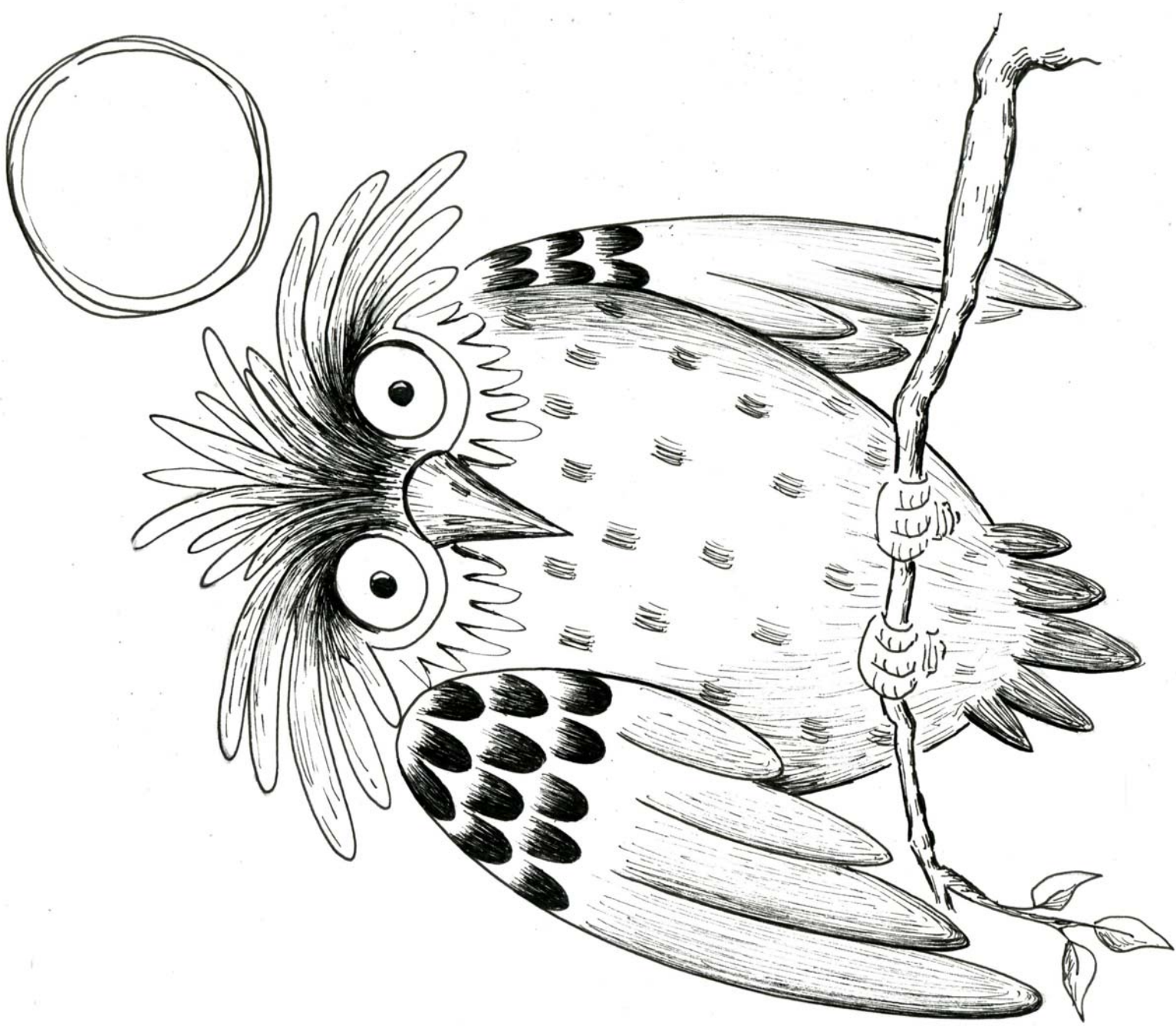
MOUCHO DA ALAMEDA / LUGO

MOUCHO que cantas pra noite queda
na sombra das flairas tecidas,
ti fais distas arbres da cidade
un bosque antigo no que eu estuven sempre.

Oíndote, esquezo as casas apezadas d'orredor
que o teu canto iñora.

Moucho,
nós non somos pra vivir eiquí.
Os dous viñemos de lonxe
e tornaremos outra vez pra aló,
onde o noso misterio se acai.

Ti iraste, despois que eu me vaía,
unha noite que ningún vele
nesta cidade de nebras e campás vagariñas.

GALICIA SERÁ A MIÑA XERACIÓN QUEN TE SALVE?

GALICIA será a miña xeración quen te salve?
Irei un día do Courel a Compostela por terras libradas?

Non, a forza do noso amor non pode ser inútil!

Uxío Novoneyra, 1957

Uxío Novoneyra, no Courel, cos seus fillos pequenos Uxío e Branca-Petra.